

การบังคับใช้กฎหมายจราจรทางบก : กรณีผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตขับรถ

ธีรทัศน์ แสงแป้น

บทนำ

สถานการณ์ด้านการจราจรของประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นปัญหาวิกฤตค่อนข้างรุนแรง ทั้งในต่างจังหวัดและในกรุงเทพมหานคร อย่างในกรุงเทพมหานคร และเมืองใหญ่ ๆ เช่น เชียงใหม่ ขอนแก่น ชลบุรี รวมทั้งปริมณฑลรอบ ๆ กรุงเทพมหานคร ล้วนแต่ประสบปัญหาการจราจรทั้งสิ้น เนื่องจากเป็นศูนย์กลางความเจริญในทุก ๆ ด้าน เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง กิจกรรมต่างประเทศ เป็นต้น ประกอบกับเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญของประเทศทั้งในภาครัฐและเอกชน มีการค้าและบริการที่สำคัญจึงทำให้การขยายตัวของกรุงเทพมหานคร เป็นไปด้วยอัตราเร่งอย่างรวดเร็วกว่าเมืองอื่น ๆ ปัญหาสังคมอีกประการหนึ่งที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งทางตรงและทางอ้อมในด้านเศรษฐกิจ และงบประมาณด้านการลงทุนรวมถึงความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน ปัญหาการจราจรดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหาต่อผู้อื่นและเป็นสาเหตุสำคัญต่อการก่อให้เกิดปัญหาจราจรติดขัด และการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนที่ต้องบาดเจ็บและสูญเสีย และนับวันจะมีการสะสมปัญหามากขึ้นเรื่อย ๆ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการแก้ไขอย่างจริงจัง และเร่งให้เกิดและเป็นรูปธรรมโดยเร็วที่สุด

ปัญหาการจราจรในเมืองใหญ่ของประเทศไทย เกิดจากปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาด้านการไม่เคารพบทบัญญัติของกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัดจึงเกิดอุบัติเหตุขึ้นอย่างมากมาย ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากกรณีผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตขับรถ อาจจะมาจกหลายสาเหตุเช่นเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือยังไม่มีคุณสมบัติในการขับรถแต่ก็ยังฝ่าฝืนขับรถเป็นการไม่เกรงกลัวกฎหมายทำให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ ตามมาอย่างหลายอย่าง ซึ่งถือเป็นการทำผิดกฎหมายจราจรทั้งสิ้น นอกจากนี้ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดของเจ้าพนักงานที่ปล่อยให้เกิดปัญหาโดยความหย่อนยานของเจ้าหน้าที่ เช่นการไม่สวมหมวกนิรภัย การขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตหรือมีใบอนุญาตแต่ไม่พกพา การไม่เคารพกฎจราจร เป็นต้น โดยเฉพาะปัญหาการฝ่าฝืนกฎหมายจราจร การไม่มีวินัยในการขับขี่ การไม่รู้กฎหมายจราจรในการขับขี่ของผู้ขับขี่เป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาจราจรขึ้นมากมาย

ปัญหาการขอตรวจใบอนุญาตขับขี่ ในทางปฏิบัติเจ้าพนักงานกระทำได้เพียงขอตรวจ ใบอนุญาตขับขี่ ถ้าไม่มีหรือไม่พกพามาหรือเหตุอื่นที่ไม่สามารถแสดงใบอนุญาตขับขี่ได้ เจ้าพนักงาน จะทำได้เพียงเปรียบเทียบปรับฐานที่ไม่มีใบอนุญาตขับขี่เท่านั้น แล้วปล่อยตัวไปซึ่งไม่ใช่วิธีในการ แก้ปัญหาที่ผู้ขับขี่ไม่มีใบอนุญาตหรืออ้างว่าไม่ได้พกพามา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรรีบแก้ปัญหา และปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตเนื่องจากผู้ขับรถไม่เกรงกลัวโทษที่ลง แก่ผู้ขับขี่เนื่องจากเป็นเพียงโทษปรับเท่านั้น ส่งผลให้ผู้ขับรถที่กระทำผิดกฎหมายยังสามารถขับรถได้ โดยไม่มีใบอนุญาตขับรถได้ต่อไปและยังถูกจับปรับอีกโดยไม่มี การจับกุมเพียงไปเสียค่า เปรียบเทียบปรับเท่านั้น จึงน่าจะพิจารณาเปลี่ยนแปลงกฎหมายให้มีอัตราโทษปรับที่มากขึ้น อีกทั้ง ควรมีการบันทึกจำนวนครั้งและฐานความผิดที่เกิดขึ้น ดังนั้น หากสามารถแก้ไขปัญหาการฝ่าฝืนกฎหมายจราจรของผู้ขับขี่โดยเฉพาะการมี ใบอนุญาตขับขี่หรือกรณีไม่สามารถแสดงใบอนุญาตขับขี่ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว นั้นย่อม หมายความว่าสามารถแก้ปัญหาการจราจรเบื้องต้นดังนั้นสาเหตุจากข้อบกพร่องของ

พนักงาน เจ้าหน้าที่จรรยาบรรณทั้งประชาชนขาดความตระหนักถึงการจัดระเบียบการจราจรและบังคับใช้ กฎหมายจราจรกับประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จะทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาจราจรนี้ได้อีก ต่อไป การดำเนินการบนพื้นฐานองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยกฎหมายการจราจร และ ผลกระทบที่ได้จากปัญหาที่เกิดขึ้นโดยส่วนที่สำคัญจุดนี้ คือ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต้องไม่เป็น เพราะความรู้สึกลึกซึ้ง แต่ควรอยู่บนพื้นฐานขององค์ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ และความเหมาะสมกับ บริบทของสังคมการปฏิรูปกฎหมายเพื่อมุ่งสู่สังคมนิติรัฐ เนื่องจากพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และ พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ บังคับใช้มานานแล้วและไม่ได้แก้ไขให้เหมาะสมกับการ ใช้รถใช้ถนนในปัจจุบันจึงก่อให้เกิดปัญหาดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของพนักงานสอบสวนในกรณีผู้ขับรถโดยไม่มี ใบอนุญาตขับรถ เนื่องจากการใช้ดุลพินิจของพนักงานสอบสวนมีกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจราจรทาง บก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔๐ ให้อำนาจเจ้าพนักงานสอบสวนในการว่ากล่าวตักเตือน หรือปรับ กับผู้กระทำความผิดกฎหมายจราจรได้ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ซึ่งตามอำนาจดังกล่าวให้ หมายความว่ารวมถึงพระราชบัญญัติอื่นๆที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็น ต้น ดังนั้น หากผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาต ซึ่งตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๒ บัญญัติว่า “ผู้ขับรถต้องได้รับใบอนุญาตขับรถและต้องมีใบอนุญาตขับรถ...” และมีโทษตามมาตรา ๖๔ บัญญัติว่า “ผู้ใดขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” นั้น หากพบการกระทำความผิดพนักงานสอบสวนสามารถใช้ อำนาจของเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการว่ากล่าวตักเตือนหรือออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ ตามมาตรา ๑๔๐ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยกฎหมายให้อำนาจในการใช้ ดุลพินิจได้ ซึ่งหลักการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานสอบสวนเป็นดุลพินิจของเจ้าพนักงานสอบสวนแต่ ละคนท าให้แต่ละท่านอาจใช้ดุลพินิจที่ผิดพลาดและการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานสอบสวนแต่ละคน ใช้ดุลพินิจไม่เท่ากัน ดังนั้นการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานสอบสวนอาจก่อให้เกิดความบกพร่องขึ้นได้

๒. ปัญหาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรับของพนักงานสอบสวนในกรณีผู้ขับรถโดยไม่มี ใบอนุญาตขับรถ ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๒ บัญญัติว่า “ผู้ขับรถต้องได้รับ ใบอนุญาตขับรถและต้องมีใบอนุญาตขับรถ...” และมีโทษตามมาตรา มาตรา ๖๔ บัญญัติว่า “ผู้ใดขับรถ โดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ” ซึ่งความผิดฐานเป็นผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาต เป็นความผิดที่ร้ายแรงซึ่งอาจก่อให้เกิด ความเสียหายในทางชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สิน แต่ความผิดที่ได้รับโทษปรับปรับได้ไม่เกินหนึ่งพันบาท ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับเศรษฐกิจปัจจุบัน ซึ่งไม่มีความเหมาะสมและทำให้ ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

๓. ปัญหาเกี่ยวกับบทก าหนดโทษจำคุกในกรณีผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตขับรถ ในพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งในกรณีที่ผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาต แต่โดย หลักกฎหมายบัญญัติให้ผู้ขับขี่รถบนท้องถนนต้องเป็นบุคคลที่มีใบอนุญาตขับขี่เท่านั้นเพื่อป้องกัน ความปลอดภัยของผู้ใช้รถใช้ถนนและเพื่อให้บ้านเมืองเป็นระเบียบเรียบร้อยโดยมีกฎหมายออกมา บังคับใช้กับบุคคลทุกคน แต่หากพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา มาตรา ๖๔ บัญญัติว่า “ผู้ใดขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่ง พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ซึ่งความผิดฐานไม่มีใบอนุญาตขับรถหากมีการกระทำความผิดฐาน ดังกล่าว

จะมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนเท่านั้น ซึ่งหากพิจารณาความผิดฐานดังกล่าวแล้วเมื่อเกิด ความเสียหายเกิดขึ้นย่อม ก่อให้เกิดความเสียหายตามมามากมาย ไม่ว่าจะเป็นชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน แต่ความผิดที่ได้รับจำคุกไม่เกินหนึ่ง เดือนถือว่าโทษจำคุกน้อยเกินไปหากเทียบกับความเสียหายที่ได้รับ ย่อมไม่เป็นธรรมแก่ผู้ประสพภัยดังกล่าวและ อัตรโทษจำคุกที่ได้รับยังมีอัตราโทษจำคุกต่างทำให้ ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

ในปัจจุบันการใช้บังคับกฎหมายจราจรทางบกยังมีปัญหาหลายประการ กล่าวคือ ปัญหา เกี่ยวกับการ ใช้ดุลพินิจของพนักงานสอบสวนในกรณีผู้ขับรถไม่มีใบอนุญาตขับรถ ปัญหาเกี่ยวกับการ เปรียบเทียบปรับของ พนักงานสอบสวนกับผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตขับรถ ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนด โทษจำคุกในกรณีผู้ขับรถโดยไม่มี ใบอนุญาตขับรถ การศึกษาเรื่องการใช้บังคับกฎหมายว่าด้วย การจราจรทางบกในกรณีผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาต ขับรถ จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ผลของการศึกษา การศึกษาการบังคับใช้กฎหมายจราจรทางบกต่อผู้ขับ รถโดยไม่มีใบอนุญาตขับรถ ผู้ศึกษาได้ น าบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔๐ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๔ มาศึกษาและวิเคราะห์โดยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ ๓ กรณี ดังนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของพนักงานสอบสวนในกรณีผู้ขับรถโดยไม่มี ใบอนุญาตขับรถ จาก การวิเคราะห์ พบว่า เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔๐ ให้อำนาจเจ้า พนักงานสอบสวนในการว่ากล่าวตักเตือนหรือปรับผู้กระทำความผิด กฎหมายจราจรได้ ซึ่งตามอำนาจดังกล่าวให้ หมายควมรวมถึงพระราชบัญญัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับรถด้วย เช่น พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ หากผู้ขับรถโดย ไม่มีใบอนุญาต ซึ่งตามพระราชบัญญัติ รถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๒ บัญญัติว่า “ผู้ขับรถต้องได้รับใบอนุญาต ขับรถและต้องมีใบอนุญาตขับ รถ...” และมีโทษตามมาตรา ๖๔ บัญญัติว่า “ผู้ใดขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ตามพระราชบัญญัติจราจร ทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อ เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้ ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่ง พระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้น ๆ จะว่ากล่าวตักเตือนผู้ ขับขี่หรือออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบก็ได้ ในกรณีที่ไม่พบตัวผู้ขับขี่ก็ให้ติดหรือผูกใบสั่งไว้ที่ รถที่ผู้ขับขี่เห็นได้ ง่าย” ซึ่งมาตรานี้บัญญัติโดยใช้คำว่า เมื่อเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้ขับขี่ ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้น ๆ จะว่ากล่าวตักเตือนผู้ขับขี่หรือ ออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่มาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบก็ได้ นั้น จะเห็นได้ว่าจากถ้อยคำที่กฎหมายใช้ว่า “ก็ได้” แสดงให้เห็นว่ากฎหมายบทบัญญัติ ดังกล่าวประสงค์ให้มีการว่ากล่าวตักเตือนผู้ขับขี่หรือออกใบสั่งซึ่งเป็นอำนาจ ดุลพินิจของเจ้าพนักงาน จราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีทางเลือกที่จะ ใช้ใช้อำนาจ ได้ทั้งสองกรณี ทั้งว่ากล่าวตักเตือนหรือออกใบสั่ง ดังนั้นหากพบการกระทำความผิดฐานผู้ขับรถโดย ไม่มีใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๒ พนักงานสอบสวนสามารถใช้ อำนาจของเจ้า พนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการว่ากล่าวตักเตือนหรือออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ ตามมาตรา ๑๔๐ แห่งพระ ราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยกฎหมายให้อำนาจในการใช้ ดุลพินิจว่ากล่าวตักเตือนหรือออกใบสั่งให้ ผู้ขับขี่ได้ โดยนำบทบัญญัติในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับเนื่องจากพระราชบัญญัติรถ ยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่ได้มีบทบัญญัติดังกล่าวให้ อำนาจไว้ ซึ่งเป็นดุลพินิจของเจ้าพนักงานสอบสวนแต่ละท่าน ทำให้แต่ละท่านอาจใช้ดุลพินิจที่ ผิดพลาดได้

การปฏิบัติงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น การใช้ดุลยพินิจมีความสำคัญและ จำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากงานจราจรไม่มีกฎเกณฑ์หรือกติกาที่ละเอียดครอบคลุมถึงการปฏิบัติงานใน ระดับจุลภาค อย่างไรก็ตาม การใช้ดุลยพินิจต่อผู้ขับขี่ที่ฝ่าฝืนกฎจราจรนั้นจำเป็นจะต้องมีความเป็น ธรรมและมีกฎเกณฑ์ในการใช้ดุลยพินิจ ซึ่งอำนาจในการใช้ดุลยพินิจเป็นอำนาจที่กฎหมายให้แก่ฝ่าย ปกครองในการที่จะสามารถวินิจฉัยสั่งการให้เหมาะสมกับ มาตรการภายในขอบเขตแห่งกฎหมาย ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการมอบดุลยพินิจในการใช้อำนาจของเจ้า พนักงานฝ่ายปกครองในการ บังคับการกระทำความผิดในทางปกครองอาจมีอันตรายในแง่ที่ว่าเจ้าพนักงานอาจใช้อำนาจไม่ เหมาะสมได้

ดังนั้น ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนกับผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาต การใช้ ดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนในทางกฎหมายถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ไม่อาจมองข้ามได้เพราะ ถือว่าดุลยพินิจเป็นสิ่งที่เคียงคู่กับกฎหมายเสมอ การใช้ดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนจะกระทำตาม อำนาจหรือตามความพอใจไม่ได้ หากต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของความชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการไม่มีใบอนุญาตขับขี่ซึ่งกฎหมายของไทยถือว่าเป็น ความผิดตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และในกฎหมายของต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นของสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่นก็ถือว่าเป็นความผิดเช่นกัน และถือว่าความผิดดังกล่าวเป็นเรื่องร้ายแรง อย่างไรก็ตามบทบัญญัติ มาตรา ๑๔๐ วรรคหนึ่ง แห่ง พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรมี อำนาจใช้ดุลยพินิจใน การว่ากล่าวตักเตือนผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือ กฎหมายอื่น อันเกี่ยวกับรถได้ แต่กฎหมายไม่ได้ก าหนดหลักเกณฑ์และขอบเขตการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ตำรวจ จราจรที่เกี่ยวข้องว่ากล่าวตักเตือนผู้กระทำความผิดตามกฎหมายจราจรไว้อย่างชัดเจน

๒. ปัญหาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรับของพนักงานสอบสวนในกรณีผู้ขับรถโดยไม่มี ใบอนุญาต ขับรถ

จากการวิเคราะห์ พบว่า ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๒ บัญญัติว่า “ผู้ขับรถ ต้องได้รับใบอนุญาตขับรถและต้องมีใบอนุญาตขับรถ...” และมีโทษตามมาตรา มาตรา ๖๔ ๖ บัญญัติว่า “ผู้ใดขับรถ โดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่ เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ซึ่งความผิดฐานเป็นผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาต เป็นความผิดที่ ร้ายแรงซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายในทางชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน แต่ความผิดที่ได้รับในโทษปรับ ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ใน ความผิดฐานขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ซึ่งมีโทษ ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท การกระทำความผิดฐานดังกล่าว แม้จะมีกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดและ กำหนดโทษไว้ แต่ผู้กระทำความผิดยังฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าว ซึ่งมองว่า เป็นความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งหากมีการกระทำความผิดฐานไม่มีใบอนุญาตขับขี่ซึ่งอาจมีการปรับตามกฎหมายที่ให้ อำนาจเจ้า พนักงานจราจรมีอำนาจในการเปรียบเทียบปรับถือว่าเป็นจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับเศรษฐกิจ ปัจจุบันและไม่ได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของความผิดพอที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเข็ดหลาบหรือมี ความระมัด ระวังมากยิ่งขึ้น เช่น ความผิดฐานเป็นผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาต โทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท ซึ่งจะเห็นได้ว่าการ กระทำความผิดดังกล่าวล้วนแต่ก่อให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยในการจราจร ได้ ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่มี ผลในการลงโทษปรับของพนักงานสอบสวนในการป้องกันการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เพราะมีอัตราโทษปรับเพียงไม่เกินหนึ่งพันบาท เท่านั้น

ดังนั้น ความผิดตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๔ เมื่อพนักงานสอบสวน ทำการเปรียบเทียบปรับ พนักงานสอบสวนมักจะเปรียบเทียบปรับเพียง ๕๐๐ บาท หรือน้อยกว่านี้ ซึ่ง น้อยกว่าอัตราโทษปรับขั้นสูงที่กฎหมายกำหนดไว้ลงไปอีกมาก ยังมีผลให้การลงโทษในความผิดฐานนี้ เบาลงไปอีก ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวกฎหมายและไม่เข็ดหลาบ ยังคงมีพฤติกรรมซ้ำรถ โดยไม่มีใบอนุญาตขับรถต่อไปอีก และในหลายๆกรณีก่อให้เกิดความเสียหายต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของผู้อื่นอีกมากมาย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายกำหนด ขอบเขตการเปรียบเทียบปรับของพนักงานสอบสวนให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม

๓. ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษจำคุกในกรณีผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตขับรถ

จากการวิเคราะห์ พบว่า พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดหลักกฎหมายไว้ว่า ผู้ขับรถยนต์บนท้องถนนต้องเป็นบุคคลที่มีใบอนุญาตขับรถเท่านั้น เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้ รถใช้ถนนและเพื่อให้บ้านเมืองเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยบัญญัติไว้ใน มาตรา ๖๔ ว่า “ผู้ใดขับรถโดย ไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ”

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติดังกล่าวและแม้จะมีบทกำหนดโทษหนักถึงโทษจำคุกในกรณี ผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตขับขี่ แต่ก็ยังพบว่ากฎหมายดังกล่าวยังมีข้อบกพร่องของการบังคับใช้ กฎหมาย เนื่องจากอัตราโทษจำคุก ตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งมีโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน ซึ่งถือว่าอัตราโทษดังกล่าวเป็นอัตราโทษเบา ผู้ขับขี่จึงไม่เกิดความเกรงกลัว ต่อกฎหมายจึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ประสิทธิผลเท่าที่ควร

เมื่อพิจารณาแล้วความผิดตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้มีการบัญญัติโทษ จำคุกไว้ใน มาตรา ๖๔ ด้วย ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า เป็นผลดีซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษ คือ ถ้าไม่มี การบัญญัติโทษจำคุกเอาไว้เลย ประชาชนทั่วไปก็จะไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายจราจรและกล้าที่จะ กระทำความผิดมากขึ้น ความผิดตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๔ ดังกล่าวเป็น ความผิดที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุและอันตรายต่อผู้อื่นได้ ซึ่งถือว่าเป็นความผิดร้ายแรง หากมีการ กำหนดโทษจำคุกแล้วย่อมท าให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว เพราะนอกจากจะทำให้การ บังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพแล้ว ยังสามารถสร้างความเชื่อถือในกระบวนการยุติธรรมได้มากขึ้น ด้วย

ดังนั้นโทษจำคุกตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๔ ก าหนดไว้ว่าจำคุกไม่ เกินหนึ่งเดือนนั้นเป็นอัตราโทษที่เบาไป เพราะการขับรถโดยยังไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถนั้นอาจ ก่อให้เกิดอุบัติเหตุและเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อผู้อื่นได้ทั้งชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน จึงสมควร แก้ไขปรับปรุงกฎหมายกำหนดโทษจำคุกให้หนักขึ้น เพื่อให้บุคคลซึ่งยังไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถเกิด ความเกรงกลัวกฎหมาย ไม่กล้าขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตขับรถ ซึ่งจะทำให้กฎหมายมีประสิทธิภาพ มากขึ้น

บทสรุป

จากการวิเคราะห์ทั้ง ๓ กรณี ดังกล่าวข้างต้นผู้เขียนมีประเด็นที่จะนำมาสรุป ดังนี้

๑. ในปัจจุบันพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔๐ วรรคหนึ่ง ให้พนักงาน จราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจว่ากล่าวตักเตือนผู้ขับขี่หรือออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ไปชำระค่าปรับได้ การให้ตัดข้อ ความการว่ากล่าวตักเตือนออก เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรใช้ดุลพินิจไป ในทางแสวงหาประโยชน์ที่มี ควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย และเพื่อความเสมอภาคในการลงโทษ ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการ จราจรทางบก เป็นหลักประกันว่าทุกคนที่กระทำความผิด จะต้องได้รับโทษตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน จึงเห็น ควรตัด “การว่ากล่าวตักเตือนผู้ขับขี่” ออก จากบทบัญญัติดังกล่าว เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาเจ้าหน้าที่ตำรวจ จราจรใช้ดุลพินิจในการว่ากล่าว ตักเตือนโดยมิชอบ

๒. ในปัจจุบันพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามมาตรา ๖๔ ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท นั้นเนื่อง จากบทกำหนดโทษเดิมกำหนดอัตราโทษปรับไว้ต่างไป ไม่สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจและ ค่าของเงินในปัจจุบัน ประกอบกับเมื่อพนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบมักจะเปรียบเทียบปรับ เพียงห้าร้อยบาทหรือน้อยกว่านี้ ใน บางกรณีปรับเพียง ๑๐๐ บาท หรือ ๕๐ บาทเท่านั้น ซึ่งมีผลให้การ ลงโทษผู้กระทำความผิดฐานขับรถโดยไม่ได้ รับใบอนุญาตขับรถเบาลงไปอีก การแก้ไขกฎหมายโดย เพิ่มโทษปรับให้มากขึ้นและกำหนดขอบเขตการเปรียบเทียบปรับของพนักงานสอบสวนให้อยู่ใน ขอบเขตที่เหมาะสม จะมีผลให้บุคคลซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับรถเกรงกลัว กฎหมายและเข็ดหลาบไม่กล้า ขับรถโดยยังไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ จึงเห็นควรปรับปรุงพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยเพิ่ม อัตราโทษปรับให้สูงขึ้น

๓. ในปัจจุบันพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามมาตรา ๖๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินหนึ่ง เดือน เนื่องจากบทกำหนดโทษเดิมกำหนดระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน เป็นอัตราโทษ เบา ไม่ได้สัดส่วนที่ เหมาะสมกับการกระทำความผิดซึ่งอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุและเกิดอันตรายต่อผู้อื่น ได้ทั้งชีวิต ร่างกาย และ ทรัพย์สิน การแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มโทษจำคุกให้มากขึ้น จะมีผลให้บุคคลซึ่ง ไม่มีใบอนุญาตขับรถเกรงกลัว กฎหมายและเข็ดหลาบไม่กล้าขับรถโดยยังไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถอีก จึงเห็นควรปรับปรุงพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยเพิ่มอัตราโทษจำคุกให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

(๑) ควรแก้ไขพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔๐ วรรคหนึ่ง ซึ่งใน ปัจจุบัน บัญญัติว่า “เมื่อเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ตามบทแห่งพระ ราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้น ๆ จะว่ากล่าวตักเตือนผู้ขับขี่หรือออก ใบสั่งให้ผู้ขับขี่ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบก็ได้ในกรณีที่ไมพบตัวผู้ขับขี่ก็ให้ติดหรือผูกใบสั่งไว้ที่รถ ที่ผู้ขับขี่เห็นได้ง่าย”

แก้ไข โดยตัด “การว่ากล่าวตักเตือนผู้ขับขี่” ออกจากบทบัญญัติดังกล่าว เพื่อป้องกันมิ ให้เกิดปัญหา เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรใช้ดุลพินิจในการว่ากล่าวตักเตือนโดยมิชอบ

(๒) ควรแก้ไขพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๔ ซึ่งในปัจจุบันบัญญัติว่า “ผู้ใด ขับรถ โดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

โดยเพิ่มอัตราโทษปรับเป็น “ปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท”

(๓) ควรแก้ไขพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามมาตรา ๖๔ ซึ่งในปัจจุบันบัญญัติว่า “ผู้ใดขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่ง พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

โดยเพิ่มอัตราโทษจำคุกเป็น “จำคุกไม่เกินหนึ่งปี”

ดังนั้น ในการแก้ไขพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๔ โดยเพิ่มอัตราโทษจำคุก และอัตราโทษปรับให้หนักขึ้นเป็น “จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท” การแก้ไขกฎหมายโดยเพิ่มอัตราโทษจำคุกและโทษปรับให้หนักขึ้นรวมทั้งการกำหนด ขอบเขตการเปรียบเทียบปรับของพนักงานสอบสวนให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม จะมีผลให้บุคคลซึ่ง ไม่มีใบอนุญาตขับรถเกรงกลัวกฎหมายและเซ็ดหลาบไม่กล้าขับรถโดยยังไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถอีก

สรุปประเด็นสุดท้ายที่ผู้เขียนนำเสนอตั้งกล่าวข้างต้นแล้วนั้น ตัวบทกฎหมายที่ผู้รู้ได้พยายามบัญญัติไว้เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของสังคม แต่ขึ้นอยู่กับจิตสำนึกความรับผิดชอบของแต่ละคน ในเรื่องการเคารพกฎระเบียบของสังคม แม้ว่าจะเพิ่มอัตราโทษ เพิ่มค่าปรับ หรือแม้กระทั่งสิ่งอื่นใดก็ตาม หากผู้ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อกฎหมายในสังคมนั้นไม่ปฏิบัติ ไม่กระทำตามที่สังคมกำหนดไว้ ขาดจิตสำนึกความรับผิดชอบที่อยู่ร่วมกันในสังคมก็คงไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด รวมถึงผู้บังคับใช้กฎหมายเองหากไม่เคร่งครัด ยังมีความเกรงอกเกรงใจคนมีชื่อเสียง คนที่มีฐานะในสังคม ก็ไม่แตกต่างอะไรที่มีบทกำหนดให้เจ้าพนักงานใช้ดุลพินิจในการบังคับใช้กฎหมาย จึงเห็นว่าอยู่ที่จิตสำนึกความรับผิดชอบของคนในสังคมต่างหาก ผู้บังคับใช้กฎหมายยังไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ ประชาชนยังเสี่ยงข้อปฏิบัติด้วยวิธีการต่างๆ ข้อกฎหมายเป็นเพียงส่วนหนึ่งให้ปฏิบัติตามเท่านั้น ทั้งประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายหากปฏิบัติตามหน้าที่จะต้องปฏิบัติ แต่ต้องการจะใช้สิทธิ์ของตัวเองที่มีอยู่ เช่นสังคมปัจจุบัน ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ผู้เขียนไม่สามารถที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเหล่านี้ได้ บทความนี้เสนอเพื่อเป็นข้อคิดเห็นในการปฏิบัติตามหน้าที่ภายใต้กฎหมาย ซึ่งทุกคนทราบอยู่แล้วว่าต้องปฏิบัติอย่างไร

บรรณานุกรม

กัณวีร์ กนิษฐพงศ์. วิจัยรุ่น..อุบัติเหตุ..การตายก่อนวันอันควร. ใน รายงานสถานการณ์อุบัติเหตุทาง ถนน ของ ประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๔. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ. ๒๕๕๖.

เกรียงไกร ทองพันธ์. การเมืองเรื่องพระราชบัญญัติผู้ประสบภัยจากรถ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามค าแหง. ๒๕๓๙.

โกเมน ภัทรภิรมย์. โทษปรับ. บทบัณฑิตย ๓๐, (๒๕๑๖) : ๑๖
การฟ้องคดีอาญาในประเทศฝรั่งเศส. วารสารอัยการนิเทศ ๒, (๒๕๑๓) : ๑๗๘.

ข้อกำหนดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. สัญญาณจราจร เครื่องหมายจราจร และความหมายของ สัญญาณจราจร และเครื่องหมายจราจร. ประกาศ ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖

คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการ การศึกษากลยุทธ์ในการใช้กฎหมาย ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ มาตรา๑๗๙๐-๑๘๕๙. ๑๕ กันยายน ๒๕๔๐.

จิตติมา เทพอาร์ักษ์กุล. มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดกฎหมายจราจร. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามค าแหง. ๒๕๔๓

จินดา กลับกลาย. การบังคับใช้กฎหมายเพื่อความปลอดภัยทางถนน. เอกสารประกอบการบรรยาย ในการอบรมเจ้าพนักงานจราจร. วันที่ ๒๗-๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ ณ กองบัญชาการศึกษา ถนน วิภาวดีรังสิตกรุงเทพมหานคร.

จรีรัตน์ ประยูรฉัตรพันธ์. การแก้ไขปัญหาการฝ่าฝืนกฎจราจรของผู้ขับขี่ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๓๙.

ชยุตพล รังกาแกม. ประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัย : ศึกษา เฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครบาลพลับพลาไชย ๒. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๔๔.

ชนะพงศ์ จินวงษ์. ไทยวิกฤต อุบัติเหตุทางถนน ตายสูง-ต้องเร่งปฏิรูปวินัย-กฎหมายจราจร. หนังสือพิมพ์ข่าวสด (๑๕ มกราคม ๒๕๕๘): ๒๕.

ธรรมนิตย์ บุญเพ็ญ. เจ้าพนักงานของรัฐกับการออกค าสั่งโดยมิชอบด้วยกฎหมาย : ศึกษาเฉพาะ กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๖.

นันทิ จิตสว่าง. อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ๒๕๓๙.

นัยนา เกิดวิชัย. คำอธิบายพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒ นครปฐม: นิตินัย, ๒๕๕๕.

พงษ์สันต์ คงตรีแก้ว. โครงการ ๓๖๕ วันอันตราย รอบ ๙ เดือน. ใน เอกสารประกอบการสัมมนา ระดับชาติเรื่องอุบัติเหตุจราจร ครั้งที่ ๙ วันที่ ๒๐ - ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๒. ข้อมูลจากกอง บังคับการวิชาการ สังกัดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ.

พิทยา กิจติวราณนท์. ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ศึกษาเฉพาะเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ. งานเอกสาร วิชาการของหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง. ๒๕๕๑.

วรวิทย์ เบญจาทิกุล. การควบคุมการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานจราจรตาม พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๔๙.

วิศิษฎ์ วงษ์อินทร์. ปัจจัยที่มีผลต่อการบังคับใช้กฎหมายจราจร : ศึกษาเฉพาะกรณีการออกใบสั่ง ของเจ้าพนักงานจราจรในเขต บก.น. ๑. วิชานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการ บริหารงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๕๒.

สหธน รัตน์ไพจิตร. ทฤษฎีการลงโทษ : การนิติบัญญัติ. วิชานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. ๒๕๒๔.

สาโรจน์ คุ่มทรัพย์. การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการจราจรในเขตกรุงเทพมหานคร. วิชานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๓๙.

อิทธิ มุสิกะพงษ์. การด าเนินคดีความผิดเล็กน้อย. วิชานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชา นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๓๔.

อานนท์ วิบูลย์สวัสดิ์. การใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานในการปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒. วิชานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๑

เอกรัตน์ โลหะ. ปัญหาทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ศึกษากรณีการขอตรวจใบอนุญาตขับขี่. วิชานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชา นิติศาสตร์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี. ๒๕๕๓.

Allen, Francis A. Crime and Justice in Society. Ed. Richard Quinney. Boston: Little Brown and Company, ๑๙๖๙.

Christiansen, Karl O. Resource Material, series no.๗. Fuchu, Japan: Unafei, ๑๙๗๔. Flecher, Grupp, Stanley E., Theories of Punishment. Bloomington, London: Indiana E. University Press, ๑๙๗๑.

ประมวลกฎหมายอาญา.

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.

พระราชบัญญัติขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒.

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒.

พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒.

บทความทางวิชาการ

การบังคับใช้กฎหมายจราจรทางบก : กรณีผู้ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตขับรถ

ร้อยตำรวจเอก ธีรทัศน์ แสงแป้น

เอกสารฉบับนี้ใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชา การจรรยา
หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ